

Vergaderjaar 2003–2004

29 743

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met het treffen van een regeling inzake het verhoor van afgeschermdde getuigen en enkele andere onderwerpen (afgeschermdde getuigen)

Nr. 4

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOORZOEVER NADIEN GEWIJZIGD.

VOORSTEL VAN WET

1. In artikel I, onderdeel D, ontbrak in het voorgestelde vijfde lid van artikel 190 de zinsnede «wiens identiteit verborgen wordt gehouden».

2. In artikel I, onderdeel F, artikel 219b, stond in plaats van «verschoont»: onthoudt.

3. In artikel I, onderdeel G, ontbrak in artikel 226h, tweede lid, de zinsnede «of aangemaand».

4. In artikel I, onderdeel G, bevatte artikel 226j, tweede lid, een tweede volzin die luidde: Hij verstrekt, indien de getuige daarmee instemt, het proces-verbaal aan de officier van justitie, de verdachte alsmede diens raadsman.

5. In artikel I, onderdeel G, ontbrak in artikel 226j het huidige derde lid. Het huidige vierde en vijfde lid waren als derde en vierde lid genummerd.

6. In artikel I, onderdeel G, stond in artikel 226k in plaats van «daarover»: daaromtrent.

7. In artikel I, onderdeel G, luidde het tweede lid van artikel 226m:

2. Ingeval de instemming, bedoeld in het eerste lid, wordt onthouden, draagt de rechter-commissaris er zorg voor dat het proces-verbaal van

verhoor en alle andere gegevens betreffende het verhoor worden vernietigd. De rechter-commissaris maakt hiervan proces-verbaal op.

8. Artikel I, onderdeel J, luidde:
J

In artikel 344, eerste lid, onderdeel 3°, vervalt: en bestemd om tot bewijs van eenig feit of van eenige omstandigheid te dienen.

9. Artikel I, onderdeel K, luidde:
K

Artikel 344a, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na «is aangemerkt,» ingevoegd: dan wel de verklaring van een persoon die als afgeschermdde getuige is aangemerkt en wiens identiteit verborgen is gehouden,.

2. Onderdeel a komt te luiden:
a. de getuige is een bedreigde getuige of een afgeschermdde getuige en is als zodanig door de rechter-commissaris gehoord, en.

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. De laatste zin van de vierde alinea van paragraaf 1 ontbrak.

2. De laatste alinea van paragraaf 2 ontbrak.

3. In plaats van de huidige twee laatste zinnen van de tweede alinea van paragraaf 3 luidde een laatste zin: Samenvattend kan worden gesteld dat met dit wetsvoorstel in ieder geval hetzelfde effect wordt bereikt als met de voorzieningen die het Franse stelsel biedt.

4. De laatste zin van de voorlaatste alinea van paragraaf 3 luidde: Daardoor wordt de bewijskracht van dergelijke informatie vergroot.

5. De laatste alinea van paragraaf 3 ontbrak.

6. In plaats van de huidige voorlaatste alinea van paragraaf 5 bevatte de daaraan voorafgaande alinea na de derde zin de volgende passage:

Daarmee kan de voorgestelde aanpassing bijdragen aan een grotere bruikbaarheid van dergelijke informatie in het strafproces. De afscherming die door deze regeling kan worden geboden, zal de te verhoren ambtenaren in de gelegenheid kunnen stellen om zo onbelemmerd mogelijk te verklaren, met inachtneming uiteraard van eventuele geheimhoudingsplichten.

7. De huidige voorlaatste alinea van paragraaf 5 ontbrak.

8. De eerste zin van de laatste alinea van paragraaf 5 luidde:

De bedreigde getuigenregeling omvat verder specifieke bepalingen inzake de oproeping van bedreigde getuigen (artikel 264, tweede lid, Sv; artikel 288, tweede lid, Sv), alsmede een wettelijke sanctie op het weigeren van oproeping van andere dan bedreigde getuigen (artikel 349, derde lid, Sv).

9. De laatste vier zinnen van de laatste alinea van paragraaf 5 ontbraken.

10. De derde alinea van paragraaf 6 ontbrak.

11. De laatste alinea van de toelichting op artikel I, onderdeel F (artikel 219b), ontbrak.

12. In de eerste alinea van de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226g, ontbrak het volgende tekstgedeelte:

In paragraaf 2 van het algemeen gedeelte van de memorie van toelichting is reeds een indicatie gegeven van de reikwijdte van het begrip «staatsveiligheid». Daaruit blijkt dat het aanknopingspunt voor de beoordeling of het belang van de staatsveiligheid in het geding is, hoofdzakelijk wordt gevormd door de vaststelling of in het specifieke geval inlichtingen- en veiligheidsdiensten in het kader van hun taakuitvoering werkzaamheden uitvoeren dan wel hebben uitgevoerd. Bij het in deze regeling gehanteerde criterium «belang van de staatsveiligheid» wordt aldus aangesloten op het begrip «staatsveiligheid» van artikel 6 van de Wet op de inlichtingenveiligheidsdiensten 2002. Deze koppeling maakt duidelijk dat aan het hier gebezigde begrip «staatsveiligheid» een andere betekenis toekomt dan soortgelijke wettelijke begrippen als «veiligheid van de staat», bedoeld in artikel 100, onder 2°, van het Wetboek van Strafrecht of «veiligheid», genoemd in artikel 103 van de Grondwet. De termen in deze bepalingen hangen samen met een oorlogs/crisis- of noodtoestand. Het begrip «enig voorschrift... in het

belang van de veiligheid van de staat» in artikel 100, onder 2°, van het Wetboek van Strafrecht is meer militair van karakter; het gaat hier daadwerkelijk om maatregelen met het oog op de verdediging/beveiliging van het land bij het naderen of onder het voeren van oorlog, zoals het bevelen van geheimhouding omtrent de bewegingen van de zee- en landmacht. «Veiligheid» in de zin van artikel 103 van de Grondwet is in zekere zin ook te beschouwen als verdediging/beveiliging; het gaat om situaties waarbij het bestaan van de staat zelf in het geding is of om het geval waarin op een bepaald terrein de situatie zo ernstig is geworden dat direct ingrijpen ter beveiliging tegen nog erger gewenst is.

13. In de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226j, luidde de vierde alinea:

Illustratief voor de zorgvuldige en verantwoorde wijze waarop een rechter-commissaris omgaat met de beschermenswaardige belangen van de getuige vormt het arrest van de Hoge Raad van 20 april 1999 (NJ 1999/677). Daarin was sprake van een verklaring van een anonieme, bedreigde getuige. De Hoge Raad oordeelde dat een redelijke uitleg van artikel 226f, tweede lid, Sv meebrengt dat de rechter-commissaris zich bevoegd kon achten een proces-verbaal niet te voegen wanneer daaruit de identiteit van de anonieme getuige kan worden afgeleid. Dezelfde bevoegdheid voor de rechter-commissaris zal bestaan ten aanzien van het proces-verbaal van verhoor van de (anonieme) afgeschermd getuige, aangezien artikel 226f, tweede lid, in het voorgestelde artikel 226k, tweede lid, Sv van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. Gaat het om een proces-verbaal van verhoor waarin representativiteit en belang van de staatsveiligheid uiteindelijk niet verenigbaar blijken, dan zal in de regel op grond van artikel 226m, tweede lid, Sv niet kunnen worden ingestemd met de voeging ervan bij

de processtukken (artikel 226m, tweede lid, Sv).

14. De vijfde alinea van de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226j, luidde:

Op grond van het derde lid dient de rechter-commissaris de officier van justitie, de verdachte of diens raadsman, indien hij het verhoor niet heeft bijgewoond, zo spoedig mogelijk in kennis te stellen van de inhoud van de door de afgeschermd getuige afgelegde verklaring. Voorafgaand aan deze kennisgeving wordt het proces-verbaal van het verhoor aan de getuige voorgelegd; deze onthoudt zijn instemming tot verstrekking alleen wanneer door openbaarmaking van dit proces-verbaal verslag inbreuk zou worden gemaakt op het belang van de staatsveiligheid.

15. In de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226j, stond in de zesde alinea, derde zin, in plaats van «vijfde lid van artikel 226j»: vierde lid van artikel 226j.

16. In de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226j, ontbrak de laatste alinea.

17. De slotzinnen na de zin «Immers, op de rechter-commissaris rust ingevolge artikel 226j, tweede lid, Sv eveneens de plicht om met het belang van de staatsveiligheid rekening te houden.» in de toelichting op artikel I, onderdeel G, artikel 226m, luiden:

Mocht in het uitzonderlijke geval de instemming met voeging worden onthouden, dan dient de rechter-commissaris voor de vernietiging van het proces-verbaal zorg te dragen en van deze vernietiging proces-verbaal op te maken. Daarmee is zeker gesteld dat de onbruikbaarheid van de verklaring van de afgeschermd getuige bij of door de zittingsrechters aan de orde kan worden gesteld.

18. In artikel I, onderdelen K en M, ontbraken de laatste drie zinnen van de eerste paragraaf.